

Vlaams
Parlement

ingediend op **1785** (2018-2019) – Nr. 6
25 februari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor alternatieve financiering
van overheidsinvesteringen
uitgebracht door Willem-Frederik Schiltz

over het voorstel van decreet

van Rik Daems, Matthias Diependaele, Peter Van Rompuy,
Jan Bertels en Björn Rzoska

houdende een kader
voor grote projecten en programma's

Samenstelling van de Commissie voor alternatieve financiering van overheidsinvesteringen:

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Björn Anseeuw, Koen Daniëls, Matthias Diependaele, Sofie Joosen, Jan Peumans, Paul Van Miert;
Bart Dochy, Maurice Helsen, Katrien Partyka, Peter Van Rompuy;
Rik Daems, Willem-Frederik Schiltz;
Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;
Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Peter Persyn, Elke Sleurs;
Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Joris Poschet, Joke Schauvliege;
Jean-Jacques De Gucht, Laurence Libert;
Güler Turan, Bart Van Malderen;
Bart Caron.

Documenten in het dossier:

- 1785** (2018-2019) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies van het Rekenhof
– Nr. 3: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– Nr. 4: Advies van de Raad van State
– Nr. 5: Amendement

INHOUD

1. Toelichting.....	4
2. Algemene bespreking.....	5
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	7
4. Eindstemming.....	8
Gebruikte afkortingen	10
Tekst aangenomen door de commissie.....	11

De Commissie voor alternatieve financiering van overheidsinvesteringen besprak op 20 februari 2019 het voorstel van decreet van Rik Daems, Matthias Diependaele, Peter Van Rompuy, Jan Bertels en Björn Rzoska houdende een kader voor grote projecten en programma's. Na amendering werd het voorstel van decreet unaniem aangenomen door de commissie.

1. Toelichting

Rik Daems stelt dat de commissie vandaag in principe haar werkzaamheden zal afronden met de behandeling van dit voorstel van decreet.

Rik Daems herinnert eraan dat de commissie tot stand is gekomen in het najaar van 2016 op initiatief van Björn Rzoska. Transparantie inzake alternatieve financiering was voor het Vlaams Parlement het uitgangspunt om een themadebat te houden en daartoe deze commissie ad hoc op te richten. Dat is een uitzonderlijk gegeven, want reglementair kan er hoogstens tweemaal per zittingsjaar een themadebat worden georganiseerd en in de praktijk gebeurt dat maar zelden.

De commissie heeft in eerste instantie een missieverklaring opgesteld, waarin als objectief werd bepaald dat de commissie wil zoeken naar wegen om de investeringscapaciteit voor de Vlaamse entiteiten te vergroten binnen de Europese regelgeving. De commissie stelde immers vast dat de middelen en de wil om ter zake een beleid te voeren weliswaar aanwezig zijn, maar dat men botst op een aantal beschotten, meestal van Europese aard. In de missieverklaring werd ook bepaald dat de commissie conclusies en aanbevelingen zou formuleren, in overleg met de entiteiten die ter zake expertise hebben en rekening houdend met een aantal buitenlandse 'best practices'. Als dat wenselijk en nodig zou blijken, zou de commissie volgens haar missieverklaring ook een decretaal initiatief nemen, wat dus effectief gebeurd is door middel van dit voorstel van decreet.

In die context heeft het Vlaams Parlement, op vraag van de commissie, eind 2017 beslist de opdracht van de commissie aan te passen. De commissie werd ontslagen van haar opdracht een themadebat voor te bereiden, om in plaats daarvan een op te stellen voorstel van decreet te behandelen. Daartoe heeft het Vlaams Parlement begin 2018 een overheidsopdracht uitgeschreven voor de redactie van een ontwerpvoorstel van decreet. Die opdracht werd in het voorjaar van 2018 gegund aan de Universiteit Hasselt, met als hoofdredacteur professor Steven Van Garsse, die zich vandaag moet laten verontschuldigen. Rik Daems maakt van de gelegenheid gebruik om uitdrukkelijk mee te geven dat Steven Van Garsse een erkende wereldautoriteit is op het domein van alternatieve financiering, meer bepaald als vicevoorzitter van de Working Party on Public-Private Partnerships, met andere woorden de entiteit alternatieve financiering, van de United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). De commissie heeft dus het geluk dat de opdracht kon worden uitgevoerd door een gezaghebbende expert, die op mondiaal vlak gewicht in de schaal werpt.

Het werk van Steven Van Garsse is eind 2018 geresulteerd in het voorliggende voorstel van decreet. Rik Daems verklaart dat het voorstel van decreet vooral van de hand van Steven Van Garsse is, uiteraard in nauw overleg met en begeleid door de vijf indieners ervan. Meteen na de indiening werden er adviezen over gevraagd aan de Raad van State, het Rekenhof en de SERV, die reeds werden gepubliceerd als parlementair document (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1785/2 tot en met 4).

De indieners van het voorstel van decreet hebben vervolgens samen een amendement voorgesteld dat vooraf aan de commissieleden werd bezorgd. Dat amendement, dat enkel en alleen het resultaat is van de voormelde uitgebrachte adviezen, beoogt de vervanging van de volledige tekst van het voorstel van decreet met inbegrip van de bijlage (amendement nr. 1, *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1785/5). De

initiële beleidskeuzes van de indieners van het voorstel van decreet blijven daarbij onaangeroerd. Er worden wel technische aanpassingen voorgesteld, voornamelijk op basis van het advies van de Raad van State, dat overigens zeer favorabel was ten aanzien van het voorstel van decreet. Dat is misschien verrassend, maar alszins zeer positief.

2. Algemene bespreking

Jan Bertels verklaart dat in de commissie al vaak het belang van overheidsinvesteringen en de wijze waarop ze kunnen gebeuren, werd uiteengezet. Hij is blij dat er een voorstel van decreet tot stand is gekomen dat de Vlaamse investeringscapaciteit kan versterken en versnellen en dat er een kader wordt gecreëerd voor een professioneel en doordacht investeringsbeleid.

Hij wil ook zijn dank en appreciatie uitspreken ten aanzien van de collega's in de commissie, die hieraan kamerbreed hebben meegewerkt, en eveneens ten aanzien van Steven Van Garsse voor het werk dat hij voor de commissie heeft gepresteerd, de experts die aan het woord kwamen in de zeer leerrijke hoorzittingen en de commissiesecretaris.

Björn Rzoska is uiterst tevreden met het resultaat dat op tafel ligt. Daar zit veel eten en drinken in. De commissie heeft ruim twee jaar gewerkt maar dat was de moeite waard. Het afgelegde traject op zich noemt hij aanbevelenswaardig, namelijk hoe dit vanuit één fractie is ontstaan en dan toch breed wordt gedragen door alle fracties, evenals de flexibele manier van werken waarbij op zeker ogenblik werd afgeweken van de oorspronkelijke opdracht van het parlement. Anders zou er een maatschappelijke beleidsnota zijn voorgelegd en zou het zijn geëindigd met een plenair themadebat.

Met dit voorstel van decreet wordt nu echter een hele stap verder gezet. Hij noemt dit alles een ervaring die voor herhaling vatbaar is. In de hoorzittingen heeft de commissie met nationale en internationale experts en entiteiten kunnen spreken. Ook met de ondersteuning, niet alleen door professor Steven Van Garsse maar ook door Bart Andriessens, de expert die door het Rekenhof ter beschikking van de commissie werd gesteld, werd een mooi traject afgelegd. Ten slotte, ook nog rekening houdend met de ontvangen adviezen, verklaart Björn Rzoska dat zijn hart opspringt nu dit voorstel van decreet wordt voorgelegd. Dat is wellicht zijn afwijking, aangezien het gaat over pps en alternatieve financiering.

Het parlementaire werk dat hier wordt verricht, wordt misschien door de buitenwereld weinig bekeken, maar dit is een zeer belangrijk voorstel van decreet. Dat bevat voor hem een aantal essentiële punten: de versterking van het parlement, met de rapportering en transparantie, en tegelijkertijd ook de 'checks and balances' die met de regering worden bekeken. Daarmee werd een huiswerk afgeleverd dat mag worden gezien en dat ook voor de Vlaamse Regering interessant is. Bovendien is de ingeschreven 'sunset clause' niet alleen een primeur, maar ook geen overbodige luxe, omdat met dit voorstel van kaderdecreet ook een initiatief uit 2002 van voorgaande collega's, zijnde het laatste bestaande kader, op een goede manier wordt vernieuwd. Dit alles smaakt naar meer en hij hoopt dergelijk traject in de toekomst nog enkele malen te kunnen herhalen.

Matthias Diependaele sluit zich graag aan bij de vorige sprekers. Er is een zeer goede samenwerking geweest. Het is een zeer technisch thema, dat zich ertoe leent dieper te graven en grondiger werk te verrichten.

Hij is het helemaal eens met de vaststelling dat dit een belangrijk initiatief is maar hij meent dat dit nog maar het begin is. Dit is een culminatie van heel wat zaken die aan bod kwamen in de hoorzittingen, maar daaruit bleek dat we nog een aan-

tal dingen meer moeten doen. Er wordt bijvoorbeeld gesteld dat met dit voorstel van decreet de investeringscapaciteit van Vlaanderen zou worden verhoogd. Deels is dat zo. Hij meent dat er inderdaad een beter toezicht kan worden gehouden door de rol van het parlement te versterken. Dat is een stap in de goede richting, maar er werd vastgesteld dat er nog andere dingen moeten worden bekeken om de investeringscapaciteit te verhogen. Dat is dan niet de zoektocht naar financiële middelen, want die zijn voorhanden en dat is dus niet het probleem, maar wel het vergunningenbeleid, de investeringsagenda en zo meer. Daarover moet in de toekomst het politieke, en niet zozeer het technische debat blijvend worden gevoerd.

Ook met het voorliggende kader zal pps blijvend met argusogen moeten worden bekeken. De commissie is destijds begonnen met het idee dat we de drie grote problemen waarmee we met betrekking tot pps geconfronteerd worden, namelijk de kostprijs, de kwaliteit en de snelheid van projecten en programma's, moesten oplossen. Met dit voorstel van decreet geven we daarop maar een beperkt antwoord. We blijven afhankelijk van onder andere de ondersteuningsentiteit, die daaraan voor een deel tegemoetkomt. De transparantie naar het parlement en dergelijke zijn zijdelingse factoren die we nu aanpakken, maar als beleidsmakers moeten we blijven bekijken of we die drie doelstellingen kunnen bereiken met pps: kunnen we de projecten en programma's goedkoper maken, de kwaliteit van onze infrastructuur verbeteren en de doorlooptijd van bouwwerken en investeringscycli versnellen? Met dit voorstel van decreet lossen we een aantal randfenomenen op, maar de kern zelf zal per project of programma moeten bekeken worden.

Ten slotte kondigt hij aan dat met een afzonderlijk voorstel van decreet nog zal worden bepleit dat de ondersteuningsentiteit, die wordt ingesteld met dit voorstel van decreet, ook verantwoordelijk zou worden voor de sociale impactobligaties, die ook een vorm van pps zijn, zodat ook daarvoor het toezicht en de expertise van die ondersteuningsentiteit kan worden gebruikt (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1849/1).

Peter Van Rompuy wil op zijn beurt ook een korte laudatio houden, ten eerste ten aanzien van de commissievoorzitter die de werkzaamheden heel handig heeft aangepakt. Door te kiezen voor een overheidsopdracht, gegund aan professor Steven Van Garsse, heeft de voorzitter een doorbraak geforceerd om te kunnen komen tot een kant en klaar decreet vanuit het parlement.

Peter Van Rompuy is vooral tevreden dat de transparantie inzake alles wat met investeringen te maken heeft, gevoelig wordt verhoogd en dat er ook een begin is van een beter toezicht op de uitvoering van projecten en programma's. We hebben in Vlaanderen binnenkort een aantal grote projecten die van start gaan en het is belangrijk dat het parlement daarover constant goed wordt geïnformeerd, met de juiste cijfers, en rapporten krijgt van onafhankelijke instanties die die projecten volgen.

Wat hem betreft, is dit kader misschien niet het summum. Hij had nog wel wat verder willen gaan, maar het voorstel van decreet legt in elk geval wel de basis om een en ander mogelijk te maken.

Rik Daems reageert nog op een opmerking van Matthias Diependaele. Het klopt dat weldra de ondersteuningsentiteit verantwoordelijk zou worden voor een van de vormen van alternatieve financiering, met name de resultaatsgebonden obligaties waarvan 'social impact bonds' een voorbeeld zijn, via het vermelde voorstel van decreet, dat hijzelf trouwens mede heeft ingediend. Dat is positief en wordt meteen ook een precedent, dat dan nadien nog voor andere vormen van alternatieve financiering kan gebruikt worden.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Rik Daems overloopt kort de tekst van amendement nr. 1, voorgesteld door Rik Daems, Matthias Diependaele, Peter Van Rompuy, Jan Bertels en Björn Rzoska, dat strekt tot de volledige vervanging van de tekst van het voorstel van decreet met inbegrip van de bijlage.

Artikel 2 volgens het amendement bevat definities, meer specifiek wat bedoeld wordt met DBFM, Vlaamse rechtspersonen, groot project en groot programma. Dat bepaalt dus het kader waarbinnen het decreet uitwerking kan krijgen.

In artikel 3 volgens het amendement wordt bepaald dat de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen moeten nagaan welke alternatieven zich aandienen en welke de meest passende uitvoeringsvorm is vooraleer ze voor een alternatieve financieringsvorm kiezen. Het verslag van die toetsing moet binnen zestig dagen worden voorgelegd aan een ondersteuningsentiteit met alle expertise inzake DBFM en alternatieve financiering in bredere zin maar wel met een duidelijk DBFM-karakter, die de Vlaamse Regering dient op te richten.

In artikel 4 volgens het amendement worden de grote projecten en programma's aan een aantal budgettaire voorwaarden onderworpen. Voor het gebruik van alternatieve financieringsvormen wordt er ten eerste een procentuele grendel geplaatst op de vereffeningskredieten binnen een specifiek beleidsdomein en ten tweede ook een procentuele grendel op de totale begroting. De bedoeling is dat bepaalde financiële grenzen niet worden overschreden, om het 'kannibaliseren' van kredieten of van het totale budget te voorkomen. De ingeschreven grendels maken het echter wel mogelijk dat binnen de Europese regelgeving de investeringscapaciteit in theorie gevoelig verhoogt, tenminste indien de Vlaamse Regering gebruik wil maken van dit decreet.

Vandaag wordt er binnen de klassieke definitie van DBFM op kruissnelheid ongeveer 600 miljoen euro per jaar uitgegeven, wat staat voor ruim 13 miljard euro aan investeringen. De grens van 10 procent van de Vlaamse begroting, wat vandaag neerkomt op zo'n 4,5 miljard euro, is niet toevallig ook de investeringscapaciteit die vandaag wordt gebruikt en die onder de klassieke definitie valt. Als de regering dat wil, kan er met toepassing van dit decreet dus een versnelling van investeringsprojecten plaatsvinden. Dat is een beleidsbeslissing van de regering, maar het decreet schept het kader waarbinnen dat kan.

In artikel 4 volgens het amendement wordt voorts bepaald, eveneens op basis van de adviezen, dat de regering kan bepalen welke andere alternatieve, DBFM-achtige financieringsvormen eventueel onder de definitie van DBFM zouden vallen.

Artikel 5 volgens het amendement betreft informatieverstrekking. Eigenlijk gaat dit over de transparantie die Björn Rzoska en andere collega's voor ogen hadden als insteek voor de oprichting van deze commissie. Er wordt een basisrapport ingesteld dat een aantal aspecten van de grote projecten en programma's moet behandelen en dat aan het parlement wordt bezorgd.

In artikel 6 volgens het amendement wordt bepaald dat ter aanvulling van het verplichte basisrapport een extra periodieke informatieverstrekking kan plaatsvinden, weliswaar binnen bepaalde limieten. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat de transparantie over het beheer bepaalde projecten zou schaden. In de loop van bepaalde procedures is het niet zomaar mogelijk volledige transparantie aan de dag te leggen en daarom worden er beschotten geplaatst om de regering en de projecten of programma's zelf te beschermen.

Artikel 7 volgens het amendement stelt dat er een ondersteuningsentiteit wordt ingesteld die het basisrapport coördineert, expertise verzamelt, bij de keuze van de financieringsvorm advies kan geven binnen zestig dagen, en jaarlijks de geleerde lessen bundelt. Die ondersteuningsentiteit brengt eigenlijk de gehele expertise aangaande DBFM en alternatieve financiering samen om toekomstgericht zo professioneel mogelijk te kunnen werken.

Artikel 8 volgens het amendement introduceert in dezelfde geest van transparantie het element zelfevaluatie, door de Vlaamse Gemeenschap en rechtspersonen, van de grote projecten en programma's die in uitvoering zijn. Dat element is ook van belang om te garanderen dat dit decreet op een professionele wijze in uitvoering wordt gebracht.

In artikel 10 volgens het amendement worden de bedragen vermeld in artikel 2 geïndexeerd, want de nominale bedragen vandaag zijn uiteraard niet dezelfde als die over tien jaar.

In artikel 11 volgens het amendement wordt de datum van inwerkingtreding bepaald, maar wordt het decreet ook weer buiten werking gesteld tien jaar na de inwerkingtreding. Het is een nieuwigheid in dit parlement dat een decreet zichzelf na een bepaalde termijn ook weer opheft. Het is wellicht de natte droom van velen in dit huis om heel wat decreten af te schaffen. Wat hier wordt voorgesteld, is dus een kleine primeur. Die zogenaamde 'sunset clause' gaat ervan uit dat binnen tien jaar de expertise en de routine ter zake voorhanden en ingeburgerd zullen zijn. Op dat ogenblik is het echter hoe dan ook aan het Vlaams Parlement om een initiatief te nemen om het decreet tegen het licht te houden en het, indien nodig, aan te passen of te vernieuwen. Dit is dus een vernieuwing waarbij de decreetgever een clausule inschrijft waardoor een decreet automatisch vervalt na een bepaalde termijn, tenzij het parlement stappen zet tot evaluatie, en waardoor het corpus van alle verzamelde decreten niet de facto steeds moet aandikken, met heel vaak juridische gevolgen nadien omdat er tegenstellingen bestaan met decreten die niet meer worden toegepast maar formeel nog bestaan. De datum van inwerkingtreding wordt vastgelegd op 1 januari 2020. Dat laat de administratie toe om zich voor te bereiden en het stelt de volgende Vlaamse Regering ook in staat om eventueel, indien de volgende meerderheid dat wenst, in haar regeerakkoord gebruik te maken van het kader dat het decreet schept.

Amendement nr. 1, voorgesteld door Rik Daems, Matthias Diependaele, Peter Van Rompuy, Jan Bertels en Björn Rzoska, wordt eenparig aangenomen met negen stemmen. Bijgevolg wordt de tekst van het voorstel van decreet met inbegrip van de bijlage volledig vervangen.

Er zijn geen opmerkingen meer over de aldus geamendeerde artikelen en bijlage.

Artikelen 1 tot en met 11 en de bijlage van het geamendeerde voorstel van decreet worden vervolgens eveneens eenparig aangenomen met negen stemmen.

4. Eindstemming

Alvorens over te gaan tot de eindstemming, noemt de voorzitter, met zijn financiële expertise in de Kamer van volksvertegenwoordigers, dit voorstel van decreet historisch en baanbrekend.

Het gehele geamendeerde voorstel van decreet van Rik Daems, Matthias Diependaele, Peter Van Rompuy, Jan Bertels en Björn Rzoska houdende een kader voor grote projecten en programma's wordt ten slotte eenparig aangenomen met negen stemmen.

De voorzitter concludeert dat het voorstel van decreet nog ruimschoots voor het einde van de parlementaire werkzaamheden in april 2019 zal kunnen worden afgehandeld in de plenaire vergadering. Hij herinnert eraan dat dit voorstel van decreet een eerste, organisatorische onderdeel van het verhoopte decreetgevend werk van de commissie was, en drukt de stille wens uit dat er, in het heilige licht van Pasen, ultiem misschien ook nog een initiatief over financieringsvormen als sluitstuk kan worden doorgevoerd.

Rik DAEMS,
voorzitter

Willem-Frederik SCHILTZ,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

DBFM	Design Build Finance Maintain
EU	Europese Unie
pps	publiek-private samenwerking
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° DBFM-contract: een overeenkomst die wordt gesloten tussen een publiekrechtelijke en een privaatrechtelijke partij die, al dan niet deels, het ontwerp (design), de bouw (build), de financiering (finance) en het onderhoud (maintain) van publieke infrastructuur of overheidsvastgoed tot voorwerp heeft en waarbij de privaatrechtelijke partij wordt vergoed door de betaling van beschikbaarheidsvergoedingen;
- 2° DBFM-project: een project waarbij gebruik wordt gemaakt of dat het gebruik beoogt van een of meer DBFM-contracten;
- 3° Vlaamse Gemeenschap: de rechtspersonen Vlaamse Gemeenschap en Vlaamse Gewest, vermeld in artikel 2 en 3 van de Grondwet;
- 4° Vlaamse rechtspersonen: alle andere rechtspersonen dan de Vlaamse Gemeenschap, die deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid. De Vlaamse deelstaatoverheid wordt daarbij omschreven als het geheel van Vlaamse entiteiten die ressorteren onder de sectorale code 13.12 van verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;
- 5° groot project: een geheel van niet-routinematige en in de tijd beperkte activiteiten waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of de Vlaamse rechtspersonen de volledige of gedeeltelijke verantwoordelijkheid dragen, en die substantiële financiële consequenties en grote uitvoeringsrisico's inhouden. Een groot project heeft een investeringswaarde van ten minste 100 miljoen euro als het om werken gaat, en 20 miljoen euro als het om leveringen of diensten gaat, telkens exclusief btw;
- 6° groot programma: een geheel van niet-routinematige en in de tijd beperkte activiteiten die werden opgenomen in een programma waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of de Vlaamse rechtspersonen de volledige of gedeeltelijke verantwoordelijkheid dragen, en die substantiële financiële consequenties en grote uitvoeringsrisico's inhouden. Een groot programma heeft een investeringswaarde van ten minste 200 miljoen euro, exclusief btw.

Hoofdstuk 2. Kader voor grote projecten en grote programma's

Art. 3. De Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen gebruiken voor het beheer van hun grote projecten en grote programma's technieken van risico-beheer, en van proces- en projectmanagement. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels bepalen.

Vóór de definitieve uitvoeringsvorm van een groot project of groot programma wordt vastgesteld, gaat een partij als vermeld in het eerste lid die het project of het programma initieert, na welke alternatieven er zich aandienen en welke de meest passende uitvoeringsvorm is. Die partij gaat ook na welke financiële impact het project of het programma op korte en lange termijn op de begroting zal hebben, en maakt een inschatting van de budgettaire haalbaarheid van het project of het programma. Het resultaat van dat onderzoek wordt in een verslag opgenomen. Voor de toetsing en de redactie van het verslag kan die partij een beroep doen op de ondersteuningsentiteit, vermeld in artikel 7. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels bepalen.

De partij, vermeld in het eerste lid, bezorgt het verslag van de toetsing binnen zestig dagen aan de ondersteuningsentiteit.

Art. 4. De Vlaamse Regering kan, met behoud van de toepassing van artikel 3, nieuwe grote projecten of grote programma's alleen initiëren en realiseren via DBFM-projecten als vooraf aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- 1° de uitvoering van het grote project of grote programma heeft niet tot gevolg dat de toekomstige vrije beleidsruimte van het beleidsdomein of de beleidsdomeinen in kwestie langdurig op substantiële wijze wordt ingeperkt. Van een dergelijke inperking is sprake als voor het project of het programma ten minste vijf opeenvolgende jaren meer dan 60 procent van de vereffeningskredieten per programma van het beleidsdomein of de beleidsdomeinen in kwestie zou worden besteed aan de betaling van beschikbaarheidsvergoedingen;
- 2° de uitvoering van het grote project of grote programma heeft niet tot gevolg dat de toekomstige vrije beleidsruimte van de geconsolideerde Vlaamse begroting langdurig op substantiële wijze wordt ingeperkt. Van een dergelijke inperking is sprake als voor het project of het programma ten minste vijf opeenvolgende jaren meer dan 10 procent van de vereffeningskredieten van de Vlaamse begroting zou worden besteed aan de betaling van beschikbaarheidsvergoedingen.

De voorwaarde in het eerste lid, 1°, is niet van toepassing als de beschikbaarheidsvergoedingen worden aangerekend op een speciaal daartoe bestemd vereffeningskrediet.

De Vlaamse Regering kan ook andere overeenkomsten gesloten tussen een publiekrechtelijke en een privaatrechtelijke partij en waarbij de privaatrechtelijke partij wordt vergoed door de betaling van beschikbaarheidsvergoedingen onder het toepassingsgebied van dit artikel brengen.

Hoofdstuk 3. Informatieverstrekking

Art. 5. §1. De Vlaamse Regering stelt ieder jaar vóór 30 mei een lijst op van grote projecten of grote programma's waarover informatie zal worden verstrekt overeenkomstig paragraaf 2, 1° tot en met 4°. Die lijst bevat ten minste alle grote projecten en grote programma's die gebruikmaken van alternatieve financiering en zich niet meer in de verkennings- of onderzoeksfase bevinden. Op verzoek van het Vlaams Parlement worden grote projecten of grote programma's aan die lijst toegevoegd.

In het jaar van de verkiezing van het Vlaams Parlement kan de Vlaamse Regering de lijst na 30 mei nog aanpassen.

De Vlaamse Regering publiceert jaarlijks uiterlijk op 28 oktober een basisrapport dat informatie bevat over alle projecten en programma's uit de lijst.

Een exemplaar van dat rapport wordt aan het Vlaams Parlement bezorgd.

§2. Het basisrapport bevat ten minste:

- 1° een kort overzicht van de nagestreefde doelstellingen van elk project of programma en een korte stand van zaken;
- 2° informatie over het beheer van de risico's, de financiële kerngegevens, inbegrepen de impact op het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, waaronder in voorkomend geval de bedragen van het uitgetrokken budget die al werden uitgegeven, en een indicatie van de evolutie, in voorkomend geval een commentaar van de ondersteuningsentiteit, vermeld in artikel 7;
- 3° een tijdslijn met opgave van het stadium waarin het project of het programma zich bevindt en waarop de laatste zelfevaluatie werd uitgevoerd overeenkomstig artikel 8;
- 4° een indicatie van het resultaat van die evaluatie;
- 5° een algemene inleiding en een inhoudsopgave;

6° een indicatief overzicht van toekomstige grote projecten of grote programma's die zich in de onderzoeksfase bevinden. Over die projecten en programma's wordt, naast het voorwerp van het project of het programma, een kernachtige indicatie gegeven van de investeringswaarde middels een onder- en bovengrens.

§3. De rapportering over een groot project of een groot programma neemt een einde zodra het project of het programma wordt stopgezet of volledig is gerealiseerd. Over dat project of dat programma wordt in dat geval een laatste keer gerapporteerd in het basisrapport. Het rapport licht ook toe waarom in de toekomst niet meer over dat project of dat programma zal worden gerapporteerd.

Art. 6. §1. Ter aanvulling op het basisrapport, vermeld in artikel 5, kan het Vlaams Parlement grote projecten of grote programma's aanwijzen waarover de Vlaamse Regering periodiek meer gedetailleerde informatie of voortgangsrapporten verstrekt.

De Vlaamse Regering kan alleen van de informatievoorziening afzien als ze op een gemotiveerde wijze aantoonbaar dat het project of het programma zich nog in de verkennings- of onderzoeksfase bevindt.

De informatie of de voortgangsrapporten die de Vlaamse Regering verstrekt, voldoen op indicatieve wijze aan de aanwijzingen voor de informatievoorziening, die als bijlage bij dit decreet zijn opgenomen. De informatieverstrekking bevat in ieder geval ook een gedetailleerde risico-inschatting of een voortgangscntrole van de risico's.

§2. De specifieke informatievoorziening, vermeld in paragraaf 1, neemt een einde zodra het grote project of grote programma wordt stopgezet of volledig is gerealiseerd. Over dat project of dat programma wordt in dat geval een laatste keer gerapporteerd. Het rapport licht ook toe waarom in de toekomst niet meer over dat project of dat programma zal worden gerapporteerd.

§3. De Vlaamse Regering maakt de voortgangsrapporten openbaar. Ze kan bepaalde informatie die ze gemotiveerd als vertrouwelijk bestempelt, onttrekken aan de openbaarheid overeenkomstig en naar analogie met hetgeen is bepaald in de artikelen II.33 tot en met II.39 van het Bestuursdecreet van 19 december 2018.

Art. 7. De Vlaamse Regering wijst een ondersteuningsentiteit aan. Die entiteit is belast met de coördinatie van het basisrapport, vermeld in artikel 5, en voorziet het rapport zo nodig van aanvullende commentaar. Die entiteit is verder belast met het volgen van de evaluaties, vermeld in artikel 8.

De ondersteuningsentiteit bundelt jaarlijks de geleerde lessen, formuleert aanbevelingen die ze op elektronische wijze bekendmaakt, en neemt initiatieven om verder te professionaliseren.

De ondersteuningsentiteit neemt ook initiatieven om tot een kwaliteitsvolle, consistente en eenduidige rapportering te komen.

Hoofdstuk 4. Evaluatie

Art. 8. De Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtspersonen voeren over de grote projecten en grote programma's waarover wordt gerapporteerd met toepassing van artikel 5, §2, 1° tot en met 4°, periodiek per project en per programma een zelfevaluatie uit. Die zelfevaluatie wordt ten minste jaarlijks uitgevoerd zolang het grote project of de grote projecten binnen een groot programma niet werden opgeleverd. De zelfevaluatie wordt uitgevoerd door de entiteit die belast is met

het dagelijks beheer van het grote project of het grote programma. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels bepalen.

De zelfevaluatie heeft minstens betrekking op de risico's en het beheer van de risico's, de voortgang, de slaagkansen, de geleerde lessen en de optimaliseringsmogelijkheden. Het resultaat van de zelfevaluatie wordt vastgelegd in een zelfevaluatierapport. Bij de totstandkoming van dat rapport en de zelfevaluatie zijn een lid van de ondersteuningsentiteit en een lid van de Inspectie van Financiën betrokken. Als de Inspectie van Financiën niet bevoegd is, worden de eventueel aanwezige regeringscommissarissen bij dat rapport betrokken. De Inspectie van Financiën en de regeringscommissarissen kunnen de zelfevaluatie voorzien van aanvullende commentaar.

Een exemplaar van het zelfevaluatierapport wordt aan de ondersteuningsentiteit bezorgd. Ook de Vlaamse Regering ontvangt op verzoek een exemplaar.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Art. 9. Het decreet van 8 november 2002 houdende controle op grote infrastructuurprojecten wordt opgeheven.

Art. 10. De Vlaamse Regering kan het eerst vermelde bedrag in artikel 2, 5°, van "100 miljoen euro" jaarlijks actualiseren op basis van de ABEX-index. Het tweede bedrag van "20 miljoen euro" in hetzelfde punt 5° en het vermelde bedrag van "200 miljoen euro" in artikel 2, 6°, kunnen worden geactualiseerd op basis van de gezondheidsindex.

Art. 11. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2020 en treedt buiten werking op 1 januari 2030.

BIJLAGE

A. Aanwijzingen voor de informatievoorziening in de voorbereidingsfase en de besluitvormingsfase

De informatievoorziening die wordt verstrekt, kan betrekking hebben op:

- 1° een omschrijving van het probleem dat aan het voorstel van groot project of groot programma ten grondslag ligt, de doelstellingen van het grote project of grote programma, de gekozen middelen om de doelstellingen te realiseren, de motivering ervoor, de uitgangspunten van en vooronderstellingen voor de realisatie, een tijdsplanning en eventuele raakpunten met andere activiteiten;
- 2° een concretisering van de doelstellingen van het grote project of grote programma in meetbare ijkpunten, gerelateerd aan de situatie bij ongewijzigd beleid (nulmeting). De doelstellingen moeten concreet geformuleerd worden zodat de effectmeting na de realisering van het grote project of grote programma mogelijk is;
- 3° een volledige financiële onderbouwing van het voorstel van groot project of groot programma, uitgesplitst naar investerings- of invoeringskosten en exploitatiekosten, inclusief een analyse van de daaraan verbonden risico's, een kosten-batenanalyse of een daarmee vergelijkbaar alternatief, en een beschrijving van ijkpunten, respectievelijk tussendoelen, met behulp waarvan de voortgang van de realisatie gemeten kan worden;
- 4° de wijze van financiering van de investerings- of invoeringskosten en de budgettaire inspanning van die financiering in de (meerjaren)begroting, de gevolgen van de uitvoering van het grote project of grote programma voor de prioriteitsstelling binnen de begroting en de flexibiliteit ervan, en afspraken over compensatie van eventuele overschrijdingen;
- 5° een beschrijving van de alternatieven die werden onderzocht bij de voorbereiding van het grote project of grote programma, inclusief een financiële onderbouwing en risicoanalyses, en de motivering waarom die alternatieven niet werden gehonoreerd;
- 6° de adviezen van externe deskundigen over de verschillende aspecten van het voorstel;
- 7° een gemotiveerde verklaring over de wijze waarop bij het grote project of grote programma de wetgeving en reglementering over de overheidsopdrachten zal worden toegepast;
- 8° een rapport van de instantie of instanties die belast zijn met de interne controle en/of van een externe deskundige over:
 - a) de toegepaste calculatiemethoden en risicoanalyses;
 - b) het realiteitsgehalte van de financiering en de budgettaire inpassing;
 - c) de ontoereikendheid van de organisatie die bij de voorbereiding functioneert of heeft gefunctioneerd;
 - d) de toereikendheid van de organisatie die voor de uitvoering opgericht is of opgericht zal worden;
- 9° voor zover dat relevant is, een procedure en een tijdstip voor het nemen van de definitieve beslissing over de uitvoering (point of no return) van het grote project of grote programma aan de hand van de meest recente gegevens, een procedure en tijdstip voor het verrichten van tussentijdse evaluaties over de voortgang van het grote project of grote programma.

B. Aanwijzingen voor de informatievoorziening in de fase van de uitvoering van het grote project of grote programma

De informatievoorziening wordt tijdens de uitvoering van het grote project of grote programma als volgt georganiseerd:

- 1° de voortgangsrapporten over de uitvoering van het grote project of grote programma bieden informatie over de vergelijking van de planning en de realisatie, over de aangegane financiële verplichtingen en uitgaven in vergelijking met de begroting voor het grote project of grote programma en de relevante risico's, alsook de indekking daartegen. De besluitvormingsdocumenten vormen het ijkpunt voor de voortgangsrapporten;
- 2° bij (dreigende) kostenoverschrijdingen wordt een tussentijds rapport uitgebracht, dat ook voorstellen bevat om overschrijding en de eventuele budgettaire inpassing ervan te vermijden, dan wel te beperken;
- 3° bij de voortgangsrapportage wordt periodiek, op basis van een nader te bepalen frequentie, een rapport gevoegd met een onderdeel over de kwaliteit en de volledigheid van de informatie in de voortgangsrapporten en over de toereikendheid van de organisatie van het grote project of grote programma. Dat rapport behandelt in het bijzonder de administratieve organisatie en de interne controle van het grote project of grote programma. Het wordt opgesteld door de instantie of de instanties die belast zijn met de interne controle en/of door een externe deskundige;
- 4° de voortgangsrapporten over de uitvoering van het grote project of grote programma bevatten informatie over vooraf met het Vlaams Parlement afgesproken tussentijdse evaluaties van het grote project of grote programma en bijstellingen die daar eventueel uit voortvloeien;
- 5° de financiële informatie in de voortgangsrapporten moet gerelateerd worden aan informatie in de begrotingsstukken.